

## CUỘC ĐỜI, THÂN THỂ VÀ SỰ NGHIỆP CỦA V.I. LÊ-NIN (Bài viết Tuyên truyền, Giáo dục về Cách mạng XHCN tháng 10 Nga)

### A. Thân thể và tiểu sử

V.I.Lê-nin (tên thật là Vladimir Ilits Ulianov và một số bí danh khác như: V.Ilin, K.Tulin, Karpov, v.v.), ông sinh ngày 22/04/1870, trong một gia đình trí thức tiến bộ, thuộc tầng lớp trung lưu ở thành phố Simbirsk, của nước Nga (nay là Ulianovsk). Năm 1887, V. I. Lênin tốt nghiệp xuất sắc bậc Trung học, được nhận huy chương vàng nên được vào thẳng bất kỳ trường Đại học nào ở nước Nga. Sau đó, ông xin vào học tại Khoa Luật của Trường Đại học Tổng hợp Kazan. Trong quá trình học tập tại đây, ông đã tham gia nhóm cách mạng trong sinh viên và trở thành thành viên của Hội đồng hương bí mật Samarsko-Simbirskoe. Do tham gia tuyên truyền cách mạng trong sinh viên, nên tháng 11 năm 1887, ông bị đuổi học và bị phát lưu đến làng Kokushino Kazan. Tháng 10 năm 1888, ông trở về Kazan và gia nhập nhóm Marx (Mácxít). Ông



là người có nghị lực rất cao trong việc tự học, nên chỉ trong vòng 02 năm chăm chỉ học tập, miệt mài đèn sách, đến năm 1891, ông đã thi đỗ tất cả các môn học của chương trình 04 năm của Khoa Luật, Trường ĐH Tổng hợp Kazan với tư cách thí sinh tự do và tốt nghiệp chương trình đại học tại đây [1, 2]. Năm 1895, ông đã gặp Nadegioda Konstantinovna Krupskaja, hai người yêu nhau và trở thành bạn đời chung thủy.

### B. Quá trình hoạt động và sự nghiệp cách mạng

Là một thanh niên năng nổ, thông minh và có nhiều thành tích trong học tập, ông đã sớm nhận thức và giác ngộ cách mạng của nước Nga thời đó. Ông cũng đã sớm đón nhận quan điểm chính trị cách mạng xã hội chủ nghĩa sau vụ xử tử anh trai ông năm 1887. Như đã nói ở trên, cũng vào năm đó, do ông bị đuổi khỏi trường Đại học hoàng gia Kazan vì tham gia vào những phong trào chống lại chính phủ Sa hoàng của Đế quốc Nga, nên ông có thêm động lực, quyết tâm theo đuổi học ngành luật và tốt nghiệp trước hạn. Sau khi tốt nghiệp đại học năm 1891, ông tích cực hoạt động và đã trở thành người lãnh đạo của nhóm Mácxít ở thành phố Saint Petersburg vào năm 1893. Năm 1894, ông xin ra nhập và trở thành đảng viên Đảng Xã hội Dân chủ Nga. Từ đó, ông hoạt động và trở thành một trong những nhà tổ chức và lãnh đạo cách mạng Nga.

Đến mùa thu năm 1895, ông đã thành lập Hội liên hiệp đấu tranh giải phóng giai cấp công nhân, tập hợp các nhóm cách mạng ở Peterburg. Trong khi đó, phong trào thành lập các hội liên hiệp tương tự cũng phổ biến ở các thành phố lớn như Mátxcova, Kiev, Iarôxlap và những thành phố khác. Đêm mùng 9 tháng Chạp năm 1895, do bị tố giác,

hiều hội viên của Hội liên hiệp, trong đó có V. I. Lênin bị cảnh sát bắt. Sau 14 tháng bị cầm tù, tháng 02 năm 1897, ông bị đưa đi đày 03 năm ở làng Shushenkoe (miền Đông Sibir). Trong thời gian lưu đày, ông đã viết xong hơn 30 tác phẩm, trong đó có cuốn khá đồ sộ **“Sự phát triển chủ nghĩa tư bản ở nước Nga**, vào năm 1899.

Đến năm 1900, thời hạn lưu đày của ông kết thúc, ông trở về và tập hợp lại những người Mácxít cách mạng thành lập đảng. Chính quyền Nga hoàng lúc đó cấm ông sống ở Thủ đô và các thành phố lớn. V. I. Lênin đã phải ra nước ngoài, cùng với Plekhanov lập ra tờ báo Tia lửa vào năm 1900. Năm 1903, tại Luânđôn ông tiến hành Đại hội lần thứ II, Đảng công nhân xã hội dân chủ Nga. Ông phát biểu phải xây dựng một đảng Mácxít kiểu mới có kỷ luật nghiêm minh, có khả năng là người tổ chức cách mạng của quần chúng. Nhóm số đông khi đó ủng hộ ông được gọi là những người Bolshevik, trong khi nhóm số ít thì chủ trương thành lập đảng đấu tranh theo kiểu Nghị viện gọi là những người Menshevik. Về những nguyên tắc tư tưởng và tổ chức của đảng kiểu mới này V. I. Lênin đã trình bày trong cuốn **“Làm gì”** (viết năm 1902) và cuốn **“Một bước tiến hai bước lùi”** (viết năm 1904). Trong thời kỳ cách mạng 1905 - 1907, ông đã phát triển tư tưởng độc quyền lãnh đạo của giai cấp vô sản trong cuộc cách mạng dân chủ tư sản thành cách mạng xã hội chủ nghĩa hai sách lược dân chủ xã hội trong cách mạng dân chủ năm 1905.

Tháng 04 năm 1905, tại Luânđôn ông tiến hành Đại hội lần thứ III Đảng Công nhân xã hội dân chủ Nga, và ông được bầu là Chủ tịch Đại hội. Tại Đại hội này, Ủy ban Trung ương đã được bầu ra do ông đứng đầu. Tháng 11 năm 1905, ông bí mật trở về Peteburg để lãnh đạo cách mạng Nga. Đến tháng Chạp 1907, ông tiếp tục sống và hoạt động ở nước ngoài, tiếp tục đấu tranh bảo vệ và củng cố đảng hoạt động bí mật. Trong cuốn sách **“Chủ nghĩa duy vật và chủ nghĩa kinh nghiệm phê phán”** (viết năm 1908), ông phê phán sự xét lại về mặt triết học chủ nghĩa Mác và phát triển những cơ sở triết học của chủ nghĩa Mác. Tháng Giêng năm 1912 lãnh đạo Hội nghị lần thứ VI (Praha) toàn Nga Đảng Công nhân xã hội dân chủ. Tháng 06 năm 1912, từ Paris ông chuyển về Krakov lãnh đạo tờ Pravda (Sự thật). Trong thời kỳ này, ông đã soạn thảo xong Đề cương Mácxít về vấn đề dân tộc. Cuối Tháng 07 năm 1914, ông bị cảnh sát Áo bắt nhưng sau đó ít lâu được trả lại tự do và đi Thụy Sĩ. Trong thời gian Đại chiến thế giới lần thứ I, ông đưa ra khẩu hiệu biến chiến tranh đế quốc thành nội chiến cách mạng. Trong tác phẩm **“Chủ nghĩa đế quốc - giai đoạn tột cùng của chủ nghĩa tư bản”** (viết năm 1916) và những tác phẩm khác, ông đã phát triển chính trị kinh tế học Mácxít và lý luận về cách mạng xã hội chủ nghĩa, kiện toàn những vấn đề cơ bản của triết học Mácxít. Tại Hội nghị quốc tế những người theo chủ nghĩa quốc tế tại Thụy Sĩ vào năm 1915, ông đã tập hợp những người xã hội dân chủ cánh tả đoàn kết lại. Sau cách mạng tháng 02 năm 1917, ở Nga tồn tại tình trạng hai chính quyền song song, một bên là chính phủ lâm thời tư sản (chuyên chế của giai cấp tư sản) và một bên là Xô viết các đại biểu công nhân và binh sĩ (chuyên chính vô sản). Những mâu thuẫn kinh tế và chính trị sâu sắc ở nước Nga lúc bấy giờ, đòi hỏi phải tiến hành một cuộc cách mạng làm thay đổi tận gốc đời sống chính trị nước Nga. Ngày 16/04/1917, ông đến Petrograd để trình bày Luận cương Tháng Tư thực chất là một văn kiện mang tính cương lĩnh đề ra đường lối giành chiến thắng cho cuộc cách mạng xã hội chủ nghĩa với khẩu hiệu **“Toàn bộ chính quyền về tay các Xô Viết”** Hội nghị lần thứ VII toàn Nga (tháng 04/1917) của Đảng Công nhân xã hội dân chủ Nga đã nhất trí thông qua đường lối do ông đề ra.

Sau cuộc khủng hoảng chính trị ở nước Nga (tháng 07/1917), ông buộc phải về vùng Pazzliv cách Petrograd (nay là Petersburg) để tránh sự truy lùng của Chính phủ lâm thời.

Từ nơi hoạt động bí mật, ông thường xuyên chỉ đạo phong trào cách mạng nước Nga. Đầu tháng 08/1917, tại Đại hội lần thứ VI Đảng Công nhân xã hội dân chủ Nga họp bán công khai ở Petrograd, ông tuy không tham dự nhưng vẫn lãnh đạo Đại hội tiến hành và thông qua đường lối phải khởi nghĩa vũ trang giành lấy chính quyền. Trong thời gian này, ông cũng viết xong cuốn “**Nhà nước và cách mạng**” đề ra nhiệm vụ cho giai cấp vô sản phải giành lấy chính quyền bằng con đường đấu tranh vũ trang. Đầu tháng 10/1917, ông từ Phần Lan bí mật trở về Petrograd. Ngày 23/10/1917, kế hoạch khởi nghĩa vũ trang của ông đề ra đã được Hội nghị Ủy ban trung ương Đảng Công nhân xã hội dân chủ Nga thông qua.

Tối ngày 6 tháng 11 năm 1917, ông đến Cung điện Smolnui trực tiếp chỉ đạo cuộc khởi nghĩa. Đến rạng sáng ngày 7 tháng 11 năm 1917, toàn thành phố Petersburg nằm trong tay những người khởi nghĩa, và đến đêm ngày 7 tháng 11 năm 1917, Cách mạng Tháng Mười Nga đã toàn thắng. Chính quyền đã về tay nhân dân. Nhà nước công nông đầu tiên trên thế giới do Đảng của giai cấp vô sản lãnh đạo đã ra đời. Tại Đại hội các Xô Viết toàn Nga lần thứ II, ông được bầu là Chủ tịch Hội đồng các Ủy viên nhân dân (Hội đồng Dân uỷ). Sau Cách mạng Tháng Mười Nga, theo đề nghị của V. I. Lênin, Hoà ước Brest với nước Đức đã được ký kết (ngày 03 tháng 03 năm 1918). Ngày 11 tháng 03 năm 1918, ông cùng với Trung ương Đảng và Chính phủ Xô Viết trở về Mátxcova, ông đã có công lao to lớn trong việc lãnh đạo cuộc đấu tranh của nhân dân lao động nước Nga Xô Viết chống sự can thiệp quân sự của nước ngoài và lực lượng phản cách mạng trong nước; trong việc lãnh đạo quá trình cải tạo xã hội chủ nghĩa ở nước Nga. Ông thi hành chính sách đối ngoại Xô Viết, đề ra những nguyên tắc cùng tồn tại hoà bình giữa các quốc gia có chế độ xã hội khác nhau.

Ngày 30 tháng 08 năm 1918, ông bị ám sát và bị thương nặng, nhưng sau đó ít lâu sức khoẻ hồi phục, ông là người sáng lập Quốc tế Cộng sản vào năm 1919. Tháng 03 năm 1919, Đại hội lần thứ VIII của Đảng Cộng sản Nga đã thông qua Cương lĩnh mới của Đảng, ông được bầu là chủ tịch Ủy ban soạn thảo Cương lĩnh Mùa xuân năm 1920. Ông đã viết cuốn “**Bệnh ấu trĩ tả khuynh của chủ nghĩa cộng sản**” trình bày những vấn đề chiến lược và sách lược của phong trào cộng sản. Thời gian này, ông cũng soạn thảo xong kế hoạch xây dựng chủ nghĩa xã hội (công nghiệp hóa đất nước, hợp tác hóa giai cấp nông dân, cách mạng văn hóa). Ông là người sáng lập ra Kế hoạch điện khí hóa toàn Nga (GOELRO), người đề ra chính sách kinh tế (NEP). Năm 1921, chính sách NEP của ông được thông qua tại Đại hội lần thứ X của Đảng Cộng sản Nga.

Năm 1922, ông ốm nặng. Trong diễn văn cuối cùng, ông đọc tại hội nghị toàn thể Xô Viết đại biểu thành phố Mátxcova (ngày 20/11/1922), ông tin tưởng rằng thi hành chính sách NEP nước Nga sẽ trở thành một nước xã hội chủ nghĩa. Tháng Chạp năm 1922 đến tháng Ba năm 1922, ông đọc ghi âm lại một số bài báo quan trọng như “**Những trang nhật ký, Bàn về hợp tác hóa, Bàn về cách mạng của chúng ta, Thà ít mà tốt, Thư gửi Đại hội**”. Ngày 21 tháng Tư năm 1924, ông đã qua đời ở làng Gorki, gần thủ đô Mátxcova. Thi hài được lưu giữ trong lăng Lênin trên Quảng trường Đỏ, ở Mátxcova. Tại nước Nga hiện nay, tên của ông được đặt cho 1 tỉnh của Nga (tỉnh Leningrad), nằm sát cố đô Saint Petersburg, nơi ông đã lãnh đạo thành công Cách mạng Tháng Mười; thành phố quê hương của Lênin thì được đặt tên là Ulyanovsk, để tưởng nhớ ông (Lênin có họ là Ulianốp) [2, 3, 4].

### C. Tầm ảnh hưởng

Là một người hoạt động tích cực trong phong trào cách mạng Nga, bản thân ông là lãnh tụ của phong trào cách mạng vô sản Nga, là người nghiên cứu và phát triển học thuyết

của Các Mác và Phridorich Ăngghen. Ông là người sáng lập ra Quốc tế Cộng sản; đồng thời lãnh đạo nhân dân Nga tiến hành Cách mạng tháng Mười Nga, thành lập ra Nhà nước công nông đầu tiên trên thế giới do Đảng của giai cấp vô sản lãnh đạo (7/11/1917). Ông được vinh danh là một trong số 100 người có ảnh hưởng nhất đến toàn thế giới [2]. Tư tưởng và học thuyết của chủ nghĩa Max-Lê-nin có ảnh hưởng rất lớn đến sự nghiệp cách mạng đấu tranh và giải phóng dân tộc của Việt Nam.

#### **D. Vận dụng vào hoàn cảnh của Việt Nam**

Trong cuộc đời hoạt động cách mạng của mình, Chủ tịch Hồ Chí Minh của chúng ta, đã nghiên cứu và phát triển từ học thuyết của Lê-nin, vận dụng vào hoàn cảnh thực tế của cách mạng Việt Nam trong công cuộc đấu tranh giành độc lập, giải phóng dân tộc và xây dựng chủ nghĩa xã hội.

Ngày nay, trong bối cảnh tình hình thế giới và trong nước có nhiều thời cơ, thuận lợi và không ít khó khăn, thách thức đan xen, song tư tưởng, lý luận quý báu của ông đã, đang được Đảng và Nhân dân ta vận dụng sáng tạo, phát triển phù hợp vào thực tiễn cách mạng Việt Nam; Đảng và Nhân dân ta luôn kiên định con đường cách mạng: độc lập dân tộc gắn liền với chủ nghĩa xã hội; lấy chủ nghĩa Mác-Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh làm nền tảng tư tưởng và kim chỉ nam cho mọi hành động. Các cấp, các ngành từ Trung ương tới cơ sở luôn quán triệt và thực hiện có hiệu quả chủ trương, đường lối, quan điểm của Đảng: phát triển kinh tế là trọng tâm, xây dựng Đảng là then chốt, xây dựng văn hóa là nền tảng tinh thần của xã hội; là biểu hiện sinh động nhất của sự kiên định vận dụng sáng tạo quan điểm thống nhất trong nguyên lý của chủ nghĩa Mác - Lênin về cách mạng vô sản [4].

Nhân dịp Kỷ niệm 151 năm Ngày sinh V.I. Lênin năm nay, trong mỗi chúng ta có thêm niềm tự hào về Đảng quang vinh và Bác Hồ vĩ đại, về Nhân dân ta anh hùng. Trung thành, kiên định vận dụng sáng tạo chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh nhất định Đảng và Nhân dân Việt Nam sẽ thực hiện thành công sự nghiệp cách mạng vẻ vang của dân tộc, xây dựng một nước Việt Nam “*dân giàu, nước mạnh, dân chủ, công bằng, văn minh*” như mục tiêu xây dựng đất nước mà Đại hội Đảng lần thứ XIII đã nhắc lại.

Nhìn lại chặng đường lịch sử trong công cuộc xây dựng và phát triển đất nước Việt Nam, mỗi đảng viên trong Đảng bộ Trường Đại học Quốc - ĐHQG HCM càng thêm tự hào và ra sức phấn đấu trong các hoạt động giảng dạy nghiên cứu khoa học để góp phần vào công cuộc xây dựng đổi mới đất nước, xây dựng và phát triển một dân tộc Việt Nam hùng cường.

#### **E. Tài liệu tham khảo**

1. Báo điện tử của Đảng Cộng Sản Việt Nam, “Tiểu sử V. I. Lênin”, <https://tulieuvankien.dangcongsan.vn/c-mac-angghen-lenin-ho-chi-minh/v-i-lenin/tieu-su-cuoc-doi-va-su-nghiep/tieu-su-v-i-lenin-154>, 2018.
2. Wikipedia, “Vladimir Ilyich Lenin”, [https://vi.wikipedia.org/wiki/Vladimir\\_Ilyich\\_Lenin](https://vi.wikipedia.org/wiki/Vladimir_Ilyich_Lenin), 2021.
3. Cơ quan đảng bộ tỉnh Cao Bằng, “Cuộc đời sự nghiệp và những cống hiến vĩ đại của V.I.Lê-nin”, <http://baocaobang.vn/Ho-so-Tu-lieu/Cuoc-doi-su-nghiep-va-nhung-cong-hien-vi-dai-cua-VILenin/75534.bcb>, 2020.
4. Đảng bộ tỉnh Nghệ An, “Cuộc đời và sự nghiệp cách mạng của V.I.Lênin và những cống hiến vĩ đại của người đối với nhân loại”, <https://nghean.dcs.vn/vi-vn/tin/cuoc-doi-va-su-nghiep-cach-mang-cua-vilenin-va-nhung-cong-hien-vi-dai-cua-nguoi-doi-voi-nhan-loai/73410-598375-367668>, 2021.